

Statenmededeling

Onderwerp

Stand van zaken Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (PMIEK)

Datum

28 maart 2023

Documentnummer

5233059

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De eerste fase van het PMIEK (PMIEK 0.1) zoals deze door ons college is vastgesteld en is aangeboden aan het ministerie van EZK en het IPO met daarbij uitleg wat een PMIEK is en welke vervolgstappen ons college zal ondernemen om voor de zomer tot een volledig PMIEK te komen.

Aanleiding

Voor de structurele aanpak van de sterk veranderende en groeiende behoefte aan energie-infrastructuur, worden zowel landelijk als vanuit de provincie Noord-Brabant werkwijzen ontwikkeld die deze problematiek moeten verzachten dan wel verminderen. Vanwege de acute netschaarste in Brabant en Limburg in de zomer van 2022 is er een Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN) opgesteld. In het verlengde daarvan is in december 2022 een Brabantse Taskforce Netschaarste in het leven geroepen die werkt aan de Brabantse pendant van dit LAN. De Brabantse Taskforce richt zich op het sneller bouwen en realiseren van elektriciteitsinfrastructuren (spoor 1), het beter benutten van het net (spoor 2) en het vergroten van de flexibele capaciteit van het net door het inzetten van slimme oplossingen (spoor 3). Hierbij wordt nauw samengewerkt tussen netbeheerders en overheden. In een memo gedeputeerde van december 2022 is de start van de Brabantse Taskforce verder toegelicht.

Een belangrijke andere bouwsteen voor een meer toekomstbestendige energie-infrastructuur is de ontwikkeling van het provinciaal MIEK: een regionale aanvulling op het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK) van de Rijksoverheid. Het ministerie van EZK en het IPO hebben aan alle provincies gevraagd in het voorjaar van 2023 een provinciaal MIEK (PMIEK) op te leveren: een concrete lijst van te realiseren energie infrastructuurprojecten. Een eerste

versie van het PMIEK wordt door het ministerie van EZK voor 1 april 2023 verwacht.

Met deze statenmededeling geven wij een vervolg aan onze statenmededeling van [25 januari 2022](#) en brengen wij u op de hoogte van de stand van zaken van het PMIEK en de vervolgstappen die wij willen gaan doen.

Datum

28 maart 2023

Documentnummer

5233059

Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om invulling te geven aan de activiteiten rond netcapaciteit zoals opgenomen in de Uitvoeringsagenda Energie 2022-2023 en de Energieagenda 2019-2030 met 'Slim integraal combineren' als strategische hoofdlijn.

Kernboodschap

1. Het PMIEK gaat over de hoofdinfrastructuur op het gebied van energie

In deze eerste versie van de Brabantse PMIEK is ingegaan op noodzakelijke investeringen in de hoofdinfrastructuur van het elektriciteitsnetwerk. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om hoog- en middenspanningsstations en 150 kV-verbindingen. Het PMIEK heeft geen betrekking op de elektriciteitsnetten en -kastjes in de wijken. Ook gaat het PMIEK niet over klantaansluitingen van particulieren, bedrijven, voorzieningen of energieproductie.

Vanwege de urgente problematiek van netcongestie gaat het Brabantse PMIEK, net zoals dat van andere provincies, vrijwel alleen in op elektriciteitsinfrastructuur. In volgende versies van het PMIEK, welke dezelfde tweejaarlijkse cyclus gaan volgen als de investeringsplannen van de netbeheerders, zal ook aandacht komen voor andere onderdelen van het hoofdenergienetwerk (grootschalige energieopslag en hoofdinfrastructuur voor gassen en warmte).

2. Het PMIEK is een instrument om een beter inzicht te krijgen in en samenhang aan te brengen tussen ruimtelijk-economische en duurzaamheidsontwikkelingen enerzijds en anderzijds de noodzakelijke investeringen in het regionale energienetwerk op de middellange termijn (2028-2035).

Voor het opstellen van hun investeringsplannen (IP's) maken netbeheerders nu gebruik van landelijke datasets over onder andere woningbouw- en bedrijven-terreinplannen van gemeenten. In deze datasets kunnen specifieke lokale of regionale ontwikkelingen ontbreken die juist van belang kunnen zijn voor de netbeheerders. Daarnaast heeft ook de oorlog in Oekraïne en de daarmee gepaard gaande hoge energieprijzen, ertoe geleid dat veel bedrijven en particulieren versneld zijn gaan investeren in verduurzaming zoals elektrificatie en/of duurzame opwek van elektriciteit. Een versnelling welke tot een jaar geleden niet in beeld was.

De afgelopen maanden is in RES-verband met gemeenten en netbeheerders aanvullende informatie over ruimtelijk-economische en duurzaamheidsontwik-

kelingen in beeld gebracht. Doorrekening door Enexis van deze informatie op de impact op het elektriciteitsnet heeft geleid tot een lijst van energie-infrastructuurprojecten in Brabant voor de middellange termijn in aanvulling op de projecten die al in de huidige investeringsplannen van de netbeheerders staan. Deze lijst is de eerste fase van het PMIEK welke, conform afspraak tussen IPO en EZK, door ons is vastgesteld en voor 1 april dit jaar naar het ministerie van EZK is gestuurd.

Datum

28 maart 2023

Documentnummer

5233059

3. Het PMIEK 0.1 bevat een twintigtal nieuwe projecten ter versterking en uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk in Brabant.

In de eerste fase van het PMIEK zijn alle nieuwe projecten opgenomen die nodig zijn ter versterking van de hoofdinfrastructuur voor elektriciteit gezien de ruimtelijk-economische en duurzaamheidsontwikkelingen in Brabant. De lijst bevat in deze eerste fase geen prioritering of onderscheid in belang of urgentie.

Ondanks dat er veel tijd is gestoken in het bij elkaar brengen van gegevens, is gebleken dat het moeilijk is om informatie te verzamelen over bijv. de duurzaamheidsinvesteringen van bedrijven. Dit is informatie die niet direct bij gemeenten of netbeheerders bekend is. Hiervoor zijn diverse bedrijven apart benaderd. Het verkrijgen van deze informatie is afhankelijk van de stand van besluitvorming binnen de bedrijven en de medewerking van bedrijven. Veel bedrijven hebben nog geen definitieve keuze gemaakt in hun verduurzamingsstrategie (elektriciteit of gas) of soms behoort dit tot de gevoelige bedrijfsinformatie.

4. In de investeringsplannen van Enexis zijn al veel projecten in Brabant opgenomen.

De netcongestie in Brabant wordt voor het grootste deel veroorzaakt door capaciteitsgebrek op het hoogspanningsnet van TenneT. Om dit op te lossen gaat TenneT een zogenaamde 'pocketstructuur' inrichten: Aparte gebieden die voor vraag en aanbod van elektriciteit elk vanuit één hoogspanningsstation bediend worden en elkaar onderling niet beïnvloeden. Met de realisatie van deze pocketstructuur wordt aanzienlijk meer transportcapaciteit gecreëerd ten opzichte van het huidige hoogspanningsnet. Deze investeringen zijn reeds opgenomen in het IP van TenneT.

Ook Enexis heeft in het IP al veel projecten in Brabant opgenomen, waaronder uitbreidingen/versterkingen van middenspanningsstations waar nu al sprake is van schaarste voor vragers van elektriciteit, de zogenaamde afname-schaarste.

5. *Het proces dat de afgelopen maanden is doorlopen met gemeenten en netbeheerder(s), heeft geleid tot een grote betrokkenheid van overheden bij dit vraagstuk.*

Datum

28 maart 2023

Documentnummer

5233059

De afgelopen maanden is intensief samengewerkt door overheden en netbeheerders om alle noodzakelijke informatie op tafel te krijgen die nodig is om meer zicht en grip te krijgen op ontwikkelingen die leiden tot noodzakelijke investeringen in het elektriciteitsnetwerk. Hierdoor is er meer begrip ontstaan voor elkaars leefwereld en is men zich bewust geworden van elkaars afhankelijkheid. Ook heeft het tot bewustzijn geleid bij colleges van gemeenten dat een tijdige aansluiting de komende tijd geen vanzelfsprekendheid is en we in gezamenlijkheid hard moeten werken om het elektriciteitsnet zo snel mogelijk te versterken en uit te breiden.

6. *Het PMIEK is geen oplossing voor de huidige netcongestie.*

Acties om de huidige netcongestie helpen op te lossen, zijn opgenomen in het Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN). Deze acties worden binnen Brabant uitgevoerd via de Taskforce Netschaarste en richten zich onder andere op het versnellen van projecten die het elektriciteitsnet versterken, zowel voor wat betreft taken die bij de netbeheerders liggen als taken die bij de overheden liggen zoals ruimtelijke ordenings- en vergunningenprocedures. Daarnaast richt de Taskforce zich op het helpen realiseren van lokale oplossingen. Bijvoorbeeld op bedrijventerreinen waar de komende tijd geen zicht is op nieuwe aansluitmogelijkheden.

Consequenties

1. *Ondanks het opstellen van een PMIEK zal netschaarste nog geruime tijd aanhouden (minstens tot 2030). Dit heeft grote impact op maatschappelijke en economische ontwikkelingen in Brabant.*

Op middellange termijn helpt het PMIEK om maatschappelijke afwegingen onderdeel te laten zijn van investeringen door de netbeheerders. Door het opstellen van een PMIEK hebben overheden meer mogelijkheden om regie te voeren op de volgorde van investeringen in het elektriciteitsnetwerk. Voor de kortere termijn zijn de acties in beeld zoals opgenomen in het LAN.

2. *Het PMIEK fungeert als bouwsteen voor het ruimtelijk voorstel.*

Met het PMIEK wordt ook een deel van de ruimtelijke claim van energie-infrastructuur in beeld gebracht. Deze ruimtelijke claim wordt onder andere onderdeel van het ruimtelijk voorstel richting het rijk zoals dat momenteel door ons college wordt voorbereid.

Europese en internationale zaken

*

Datum

28 maart 2023

Documentnummer

5233059

Communicatie

Wij brengen de voortgang en nieuwe stappen rondom dit dossier onder de aandacht via nieuwsberichten op brabant.nl (voor een breed publiek) en de Energie-werkplaats (voor professionals en stakeholders).

Vervolg

In het tweede kwartaal van 2023 zal de provincie, samen met de Brabantse gemeenten in RES-verband, een traject opstarten om op de schaal van Brabant tot een maatschappelijke prioritering van elektriciteitsprojecten te komen; het PMIEK 1.0. Hierin worden zowel de opgehaalde 'extra' projecten uit het PMIEK 0.1 als de projecten uit de investeringsplannen van de netbeheerders betrokken. Projecten met een In Bedrijf Name (IBN) datum in de komende 4-5 jaar worden hier niet in betrokken. Deze projecten zijn al in een vergevorderd stadium van voorbereiding of realisatie. De prioritering heeft dus betrekking op de middellange termijn, 2028-2035.

Voor het maatschappelijk prioriteren van de investeringen in het elektriciteitsnetwerk heeft de minister van Energie en Klimaat een prioriteringskader vastgesteld welke de basis vormt voor zowel voor het MIEK als het PMIEK. Het is een hulpmiddel om een maatschappelijke rangorde aan te brengen tussen de verschillende investeringen in bijvoorbeeld hoog- en middenspanningsstations en kabeltracés. Omdat op elk afzonderlijk station een bepaald gebied is aangesloten, betekent een prioritering dus automatisch een prioritering tussen verschillende gebieden binnen de provincie met de daarin gelegen diverse ontwikkelingen.

De maatschappelijke prioritering is één van de aspecten die netbeheerders uiteindelijk betrekken bij het bepalen van de volgorde van de uitbreidingsinvesteringen in het eerstvolgende investeringsplan (2024).

Uiteindelijk zullen alle projecten uit de investeringsplannen van de netbeheerders worden uitgevoerd. Het prioriteren heeft enkel betrekking op de volgorde waarin projecten worden uitgevoerd.

Het PMIEK 1.0 heeft nadrukkelijk geen betrekking op het prioriteren van klant-aansluitingen, dus het maken van een afweging tussen het aansluiten van bijvoorbeeld woningen, een bedrijf of een ziekenhuis.

Bijlagen

1. Eindrapportage fase 1 PMIEK Noord-Brabant

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

Datum

28 maart 2023

Documentnummer

5233059

mr. I.R. Adema

drs. P.J. Buijtels

Programmamanager: mevrouw I.A.H.M. Cortenbach, (06) 18 30 34 63, icortenbach@brabant.nl.

Opdrachtnemer: mevrouw I.S. Lammers, (06) 55 68 69 75, ilammers@brabant.nl.